

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3732/23
10.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Васић, адвокат из Београда, ул. Браће Недића бр.1/4, против тужене-противтужиле ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Митровић, адвокат из Београда, ул. Пожешка бр.43, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене-противтужиле изјављене против пресуде Трећег основног суда у Београду П 282/18 од 1.6.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.1.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П 282/18 од 1.6.2021. године, у ставу првом и трећем изреке а жалба тужене-противтужиле **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене-противтужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Трећег основног суда у Београду П 282/18 од 1.6.2021. године, ставом првим изреке усвојен је као основан тужбени захтев тужиле АА, те је утврђено да је тужилца на основу уговора закљученог са сада пок. ВВ и ГГ, оверен пред Другим општинским судом у Београду Ов 2286/09 дана 2.3.2009. године, стекла право својине на стану у ... у ул. ..., стан бр.7, површине 68 м², саграђен на кат. Парц. ... КО ..., уписан у листу непокретности ..., што је тужена ББ дужна признати и трпети, као и да тужилца на основу пресуде упише своје право у катастар непокретности.

Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев тужене ББ, те је утврђено да је делимично ништав уговор о уступању и расподели имовине за живота,

закључен између тужиље-противтужене АА, тужене-противтужиље ББ, сада пок. ГГ и ВВ, оверен пред Другим општинским судом у Београду Ов 2286/09 дана 2.3.2009. године, у делу одредби уговора наведених у члану 2, 3 и 4, којим се врши располагање у корист ДД, а којим је означено да се део земљишта од око 150 м², на којем се налази кућа са плацем у ..., шупом и земљиштем испод шупе, пролазом до шупе и правом паркирања возила даје ДД, као и у делу у коме је тражено да се утврди да предметни уговор о уступању и расподели имовине за живота производи правно дејство уговора о поклону, и то у корист тужиље-противтужене, којим је тужиљи-противтуженој поклоњен стан у ... у ул. ..., стан бр.7, површине 68 м², на кат. парц.бр.... КО ... и у корист тужене-противтужиље поклоњена породична стамбена зграда бр.1, која се налази на кат. Парц. ..., уписана у ЛН ... КО ..., кат. Парц. ..., површине 631 м², уписана у ЛН... КО..., ... и део кат. Парц. ..., површине од 85 м², КО ..., што је тужиља-противтужена АА дужна да призна и трпи, као и да парничне странке на основу пресуде упишу своје право у катастар непокретности.

Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде, тужена-противтужиља ББ, благовремено је изјавила жалбу, побијајући је у ставу првом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 386 и 402 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18, 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене-противтужиље ББ неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Побијана пресуда је јасна, разумљива и не противречи сама себи, нити разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати, па не стоје наводи жалбе тужене-противтужиље ББ, којима се указује на учињену битну повреду парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, уговором о расподели имовине за живота закљученим између ВВ и ГГ, с једне стране и АА и ББ, са друге стране, овереним пред Другим општинским судом у Београду дана 02.03.2009. године под Ов 2286/09, ВВ и ГГ, од своје имовине, кћерки АА, дају право власништва на стану у ... у ул. ..., стан 7, као целину после њихове смрти, а кћерки ББ дају кућу са плацем у ..., површине 1000 м², с тим да део плаца око 150 м², са шупом која је у изградњи, дају унуку ДД, и то 2 метра од шупе – кућице, крај стуба од хладњака ближе кући, па поред куће у правцу према цркви, као и земљу испод шупе – кућице до другог зида, да парцела изнад куће, до цркве, која је купљена од ЂЂ, а која још није преведена припада ББ, па пут који су направили као улаз у двориште и кућу, а који се даје ББ,

служиће и за пролаз ДД у његову шупу – кућицу, ДД оставља се и право да може да паркира изнад куће и да направи себи пролаз до изнад шупе, коју ће моћи да користи и као стамбени објекат евентуалном доградњом, да ДД има право прикључка на прикључак воде у дворишту изнад куће, да има право прикључка струје из куће или са бандере без икаквих сметњи, право проласка испод куће, док не направи себи пролаз. Основно државно тужилаштво у Котору, дана 24.6.2013. године, поднело је оптужни предлог против АА, из ког произилази да је у првој половини 2010. године и 2011. години, у месту... на кат. Парц. ... КО ... започела реконструкцију објекта у смислу доградње и надоградње противно члану 69 Закона о уређењу простора и изградњи објеката, градила објекат без прибављене грађевинске дозволе. Закључком Управе за инспекцијске послове Републике Црне Горе од 30.12.2015. године, обустављен је поступак против АА у вези са изградњом објекта на кат. Парц. ... и ... КО ..., општина ГГ, преминула је дана 05.11.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби материјалног права садржаног у члану 184 став 2 Закона о наслеђивању, закључио да предметни уговор о уступању и расподели имовине за живота, није закључен у законом прописаној форми, али постоји могућност конверзије по општим правилима облигационог права обзиром да наведени уговор представља слободно изражену вољу сада покојних ВВ и ГГ, где имовину коју су стекли у току трајања брачне заједнице поклоне својим кћеркама, а са чиме су се и оне сагласиле, потписавши наведени уговор, што указује да су испуњени сви битни елементи који представљају уговор о поклону, па према томе, спорни уговор у смислу члана 106 Закона о облигационим односима испуњава све услове за пуноважност уговора о поклону. Како тужилца на основу наведеног уговора није могла да реализује своје право својине уписом у катастар непокретности, то је по закључку првостепеног суда основан тужбени захтев тужилце-противтужене АА, те је донета одлука као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Даље, по закључку првостепеног суда, како спорни уговор има све елементе уговора о поклону, у ком смислу се може говорити о конверзији из члана 106 Закона о облигационим односима, који као такав производи правно дејство у односу на тужилце-противтужену и тужену-противтужилцу, то је основан противтужбени захтев тужене ББ, којим је тражено да се утврди да предметни уговор о уступању и расподели имовине за живота производи правно дејство уговора о поклону у корист тужилце-противтужене, којим је тужилца-противтуженој поклонен стан у ... у ул. ..., стан бр.7, површине 68 м², на кат. Парц. КО...и у корист тужене-противтужилце ББ поклонена породична стамбена зграда бр.1 која се налази на кат. Парц. ... уписана у ЛН ... КО ..., кат. Парц. ... површине 631 м², уписана у ЛН ... КО ... и део кат. Парц. ..., површине 85 м², КО ... Како ДД није уговорна страна по наведеном уговору, то исти у односу на ДД не испуњава ниједан од законских услова предвиђених Законом о облигационим односима, из ког разлога је предметни уговор ништав у делу одредби члана 2, 3 и 4, којима се врши располагање у корист ДД непокретностима у ... Ништавост наведених одредби предметног уговора, по закључку првостепеног суда, на основу одредбе члана 105 Закона о облигационим односима, не повлаче ништавост самога уговора, с обзиром да се ради о захтеву за утврђивање ништавости одредби предметног уговора које се односе на ДД.

Неосновано се жалбеним наводима тужене-противтужиље указује да је првостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП усвајајући тужбени захтев тужиље-противтужене без да је у разлозима пресуде навео како је закључио да је тужиља-противтужена стекла својинско право подобно са упис у катастар непокретности кад из изведених доказа произлази да је покојни ВВ имао ванкњижно власништво стана бр. 7 у улици ...

Наиме, правилно је првостепени суд закључио да предметни уговор о уступању и расподели имовине за живота закључен дана 02.03.2009. године између сада покојних родитеља парничних странака, с једне стране, и парничних странака, са друге стране, производи правно дејство уговора о поклону по ком је тужиљи-противтуженој АА поклоњен стан бр. 7 у ... у улици ..., а туженој-противтужиљи ББ непокретна имовина у ... уписана у Л.Н.... КО ..., а како је то правилно одлучено нежалбеним ставом другим изреке побијане пресуде, усвајањем противтужбеног захтева тужене-противтужиље ББ, из чега је следио и правилан закључак првостепеног суда да је тужиља-противтужена по основу наведенога уговора стекла право својине на предметном стану у..., а како је то одлучено ставом првим изреке.

По ставу Апелационог суда у Београду, на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао је јасне и аргументоване разлоге, који су довољни да одговоре на суштинске аспекте датог закључка о основаности тужбеног захтева тужиље-противтужене, а које као правилне прихвата и овај суд, као другостепени, а ово и из следећих разлога.

Законом о основама својинскоправних односа (“Сл. лист СФРЈ” бр. 6/80, 36/90, “Сл. лист СРЈ” бр. 29/96 и “Сл. Гласник РС” бр. 115/2005 – др закон) у члану 20 став 1 прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивања, а ставом 2 да се право својине стиче и одлуком државног органа на начин и под условима одређеним законом. Када су у питању непокретности, члан 33 истог закона одређује да се на основу правног посла право својине на непокретности стиче уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом.

Закон о државном премеру и катастру (“Сл. гласник РС” бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 – ОУС, 96/2015, 47/2017 – аут. тумачење, 113/2017 – др закон, 27/2018 – др закон) прописивао је у члану 60 став 1, којим је дефинисано начело уписа у катастар непокретности, да се својина и друга стварна права на непокретностима стичу, преносе и ограничавају уписом у катастар непокретности (конститутивност уписа), а престају брисањем уписа. У ставу 2 и 3 наведенога члана, у случајевима одређеним законом, својина и друга стварна права на непокретностима могу се стећи и пре уписа у катастар непокретности, а уписом производе правно дејство према трећим лицима (декларативност уписа), односно да се у катастар непокретности могу уписати и одређена облигациона права која се од тренутка уписа могу супротставити трећим лицима. Члан 60 престао је да важи 08. 06. 2018. године, на основу Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова (“Сл. гласник РС” бр. 41/2018, са каснијим изменама). Према члану 3 став 1 Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, према начелу уписа, предвиђено је да се право својине и друга стварна права на

непокретностима стичу, преносе, ограничавају или губе уписом у катастар непокретности, чиме сам упис има конститутиван карактер. Међутим, у наставку наведенога члана прописано је и следеће: да се само у случајевима одређеним законом, својина и друга стварна права на непокретностима и водовима могу стећи и пре уписа и катастар, али да и тада тек уписом производе правно дејство према савесним трећим лицима. Из наведеног следи да закон потврђује постојање декларативности уписа, којим се остварује подједнако битна, публицитетна функција катастра непокретности. Имајући у виду изнето, без утицаја је жалбено указивање тужене-противтужиље да је правни претходник парничних странака имао ванкњижно право својине на предметном стану, с обзиром да ванкњижна својина представља правни институт који је створила и обликовала судска пракса и представља право својине стечено на основу закљученог пуноважног правног посла усмереног ка преносу права својине који за свој предмет има непокретну ствар која је предата стицаоцу, односно само право својине на непокретности стечено је пре момента уписа у јавну евиденцију права на непокретностима.

Супротно жалбеним наводима тужене-противтужиље, побијаном пресудом није обавезан Републички геодетски завод да на основу пресуде упише право својине тужиље-противтужене, већ напротив као што је то одлучено и нежалбеним ставом другим, тужиља-противтужена овлашћене је да на основу побијане пресуде упише своје право својине у катастар непокретности.

Имајући у виду изнето, неосновано је позивање у жалби тужене-противтужиље да је чињенично стање у првостепеном поступку погрешно и непотпуно утврђено, указивањем да тужиља-противтужена није доказала изводом из листа непокретности бр. ... КО ... да је пок. ВВ на стану бр. 7 у улици ... имао право својине уписано у јавне књиге, а ово из разлога што и из жалбених навода тужене-противтужиље произилази да је правни претходник парничних странака имао ванкњижну својину на предметном стану којим је располагао предметним уговором од 02.03.2009. године, који производи правна дејства уговора о поклону.

Неосновано се жалбеним наводима тужене-противтужиље побија правилност одлуке о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде указивањем да како тужилац-противтужени ДД није успео у спору, то је исти у обавези да накнади парничне трошкове туженој-противтужиљи и стим у вези првостепени суд пропустио је да у уводу пресуде као странку означи ДД.

Наиме, решењем Апелационог суда у Београду Гж 1363/19 од 13.01.2020. године потврђено је решење из става другог пресуде Трећег основног суда у Београду П 27667/13 од 25.03.2016. године, којим се првостепени суд огласио ненадлежним и одбацио тужбу ДД, којом је тражено утврђење да је тужилац на основу уговора Ов 2286/09 од 02.03.2009. године стекао право својине на реалном делу кп ... у површини од 150 м² са кућицом – шупом као објектом у изградњу са правом пролаза путем који је направљен као улаз у двориште и кућу која се налази на остатку парцеле и правом паркирања возила изнад куће, а што би тужене ББ и сада покојна ГГ биле дужне да признају и трпе да се тужилац на основу пресуде упише у катастру непокретности као власник док је наведена пресуда укинута у преосталим ставовима, између осталог

укинуто је и решење садржано у ставу петом којим је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Из наведеног произилази да је парнични поступак у односу на тужиоца-противтуженог ДД, правноснажно окончан пре доношења побијане пресуде, из ког разлога исти није ни могао бити означен у уводу пресуде као странка како се то неосновано жалбеним наводима тужене-противтужиље указује.

Одредбом члана 366 Закона о парничном поступку прописано је да одредбе члана 345, члана 352 став 2, члана 353 став 2, члана 354-358, члана 361 став 2 и члана 362 овог закона сходно се примењују и на решења. Чланом 356 истога закона, ставом 1, прописано је да ако је суд пропустио да одлучи о свим захтевима о којима мора да се одлучи пресудом или је пропустио да одлучи о делу захтева, странка може у року од 15 дана од дана достављања пресуде да предложи парничном суду да се изврши допуна пресуде. Ставом 2 да суд ће без одржавања рочишта да одбаци неблаговремен, односно одбије неоснован предлог за допуну пресуде. Ставом 3 да ако странка не предложи доношење допунске пресуде у року из става 1 овог члана, сматраће се да је тужба у том делу повучена.

Сходно изнетом, тужена-противтужиља била је дужна да у року од 15 дана од дана пријема решења Апелационог суда у Београду Гж 1363/19 од 13.01.2020. године којим је потврђено решење из става другог пресуде Трећег основног суда у Београду П 27667/13 од 25.03.2016. године и укинуто решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке наведене пресуде, поднесе предлог за доношење допунског решења о трошковима поступка и неподношењем предлога у законом прописаном року имало је за последицу да се сматра да је захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова парничног поступка у односу на ДД, повучен. Како су тужиља-противтужена и тужена-противтужиља успеле у спору са својим захтевима, то је правилно првостепени суд, на основу одредбе члана 153 став 2 Закона о парничном поступку, одлучио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде у побијаном делу, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе тужене-противтужиље, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, јер не могу довести до другачије, по тужену-противтужиљу повољније одлуке у овој парници.

Из наведених разлога, применом члана 390 и члана 401 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одлучујући о трошковима другостепеног поступка, Апелациони суд у Београду је одбио захтев тужене-противтужиље за накнаду, с обзиром да није успела у поступку по жалби, те је, сходно одредби члана 165 став 3 Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић